

**Uchwała nr 53/249/2011
Zarządu Powiatu w Tarnowskich Górach
z dnia 13 czerwca 2011 roku**

**w sprawie:
przekazania Radzie Powiatu w Tarnowskich Górach projektu uchwały w sprawie przyjęcia „Programu
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie realizowanego
w Powiecie Tarnogórskim w latach 2011 - 2016”**

Na podstawie: art. 32 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 05 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym
(Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.)

**Zarząd Powiatu
uchwala:**

§ 1

Przekazuje się pod obrady Rady Powiatu projekt uchwały w sprawie przyjęcia „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2011 - 2016”.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Staroście Tarnogórskiemu.

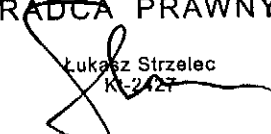
§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

STAROSTA

Lucyna Ekkert

RADCA PRAWNY

Łukasz Strzelec
Kr-2427

Uchwała nr .../.../20..
Rady Powiatu w Tarnowskich Górach
z dnia

w sprawie:
przyjęcia „Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie realizowanego w Powiecie Tarnogórskim w latach 2011 - 2016”

Na podstawie: art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. 01.142.1592 z późn. zm.),
art. 6 ust.3 pkt.1 ustawy z dn. 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.)

Rada Powiatu
uchwała:

§ 1

Przyjmuje się „Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie realizowany w Powiecie Tarnogórskim w latach 2011 - 2016” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Tarnogórskiego.

§ 3

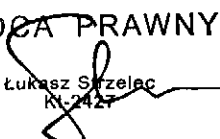
Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 4

Uchwała podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

STAROSTA

Lucyna Ekkert

RADCA PRAWNY

Łukasz Szczęsny
KL 2427

Załącznik
do Uchwały Rady Powiatu w Tarnowskich Górach
nr.....
z dnia.....

**PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
REALIZOWANY W POWIECIE TARNOGÓRSKIM W LATACH
2011 – 2016**

**POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE
TARNOWSKIE GÓRY 2011**

I. WPROWADZENIE

Przemoc jest jednym z najczęściej pojawiających się zjawisk patologicznych w rodzinie. Występuje niezależnie od poziomu wykształcenia, statusu społecznego, materialnego czy kręgu kulturowego rodziny.

Wymienia się cztery główne formy przemocy: przemoc fizyczną, znęcanie się psychiczne i/lub emocjonalne, wykorzystywanie seksualne oraz zaniedbywanie. Ostatnio coraz częściej mówi się o jeszcze jednym rodzaju przemocy – przemocy ekonomicznej.

Za przemoc fizyczną uznaje się nieprzypadkowe obrażenia poniesione w wyniku przemocy ze strony sprawcy, z którym ofiara pozostaje w relacji bliskości. Rozróżnia się przemoc fizyczną czynną i bierną. Czynne formy przemocy to klapsy, policzkowanie, bicie pięścią, przedmiotami, kopanie, oparzenia, zadawanie ran ciętych, szarpanych, duszenie, usiłowanie lub dokonanie zabójstwa. Natomiast do biernej przemocy fizycznej zalicza się różnego rodzaju zakazy, na przykład mówienia w określonym czasie, załatwiania potrzeb fizjologicznych, areszt domowy. Ofiarami przemocy fizycznej są zarówno dzieci jak i osoby dorosłe.

Znęcanie się psychiczne to najbardziej nieuchwytna forma maltretowania. Zalicza się do niego izolację, ograniczenie pożywienia i snu, narzucanie własnych poglądów, wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, hipnozę, narkotyzowanie, groźbę zabójstwa. Jest to także „pozbawianie ofiary osobistej mocy”. Przemoc psychiczna często towarzyszy przemocy fizycznej, seksualnej oraz zaniedbaniu.

Przemoc seksualna to nadużycie i wykorzystanie seksualne oraz gwałt. Podobnie jak w przypadku innych form przemocy, tak i ta, dotyczy zarówno dorosłych, jak i dzieci. Literatura wymienia aż siedem typów wykorzystania seksualnego dziecka. Przemoc seksualna ma miejsce również w małżeństwie. Dotyczy ona wówczas gwałtu oraz zmuszania lub nakłaniania do prostytucji. Wyodrębnione zostały trzy rodzaje gwałtu w małżeństwie: gwałt agresywny (z pobiciem), gwałt nieagresywny niezwiązany z maltretowaniem fizycznym, gwałt obsesyjny. Wydaje się, że przemoc seksualna jest najbardziej krzywdząca, ponieważ skupia w sobie zarówno elementy psychicznego jak i fizycznego wykorzystania.

Zaniedbanie wydaje się być najłagodniejszym rodzajem przemocy wobec dziecka. Przynosi jednak bardzo dramatyczne skutki. Nierzadko ma ono swój początek już w płodowym okresie życia dziecka, a objawia się niehigienicznym trybem życia matki, niewłaściwym odżywianiem, paleniem papierosów, piciem alkoholu oraz podejmowaniem działań związanych z ryzykiem poronienia. Do zachowań rodziców będących zaniedbaniem już po narodzinach dziecka zalicza się między innymi: niewystarczające odżywianie (zarówno pod względem ilości jak i jakości), brak właściwej ochrony przed chorobami, opieszałe ich leczenie, zakłócanie snu dziecka, awanturowanie się w jego obecności, narażanie na wypadki, zatrucie powietrza dymem papierosowym. Przejawem zaniedbania jest również zamykanie go w osobnym pokoju, izolowanie od rówieśników, stawianie wymagań przekraczających jego możliwości. Zaniedbywanie może przybrać formę fizyczną lub psychiczną. Zaniedbywanie psychiczne dotyczy obojętności, braku okazywania pozytywnych uczuć oraz emocjonalnego lekceważenia. Najczęściej zaniedbanie występuje w postaci zaniechania działania.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się następującymi cechami:

- jest intencjonalna – jest to zamierzone działanie mające na celu kontrolę i podporządkowanie ofiary,
- siły są nierównomierne – jedna ze stron zawsze ma przewagę nad drugą, ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy,
- narusza prawa i dobra osobiste – m.in. prawo do nietykalności fizycznej, godności i szacunku,
- powoduje cierpienie i ból – jest narażeniem zdrowia i życia ofiary, powoduje, że ofiara doświadczając bólu ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Cechą przemocy jest również cykliczność. Badania pokazują, że związki, w których dochodzi do przemocy przechodzą cyklicznie przez 3 fazy przemocy:

1. faza narastania napięcia,
2. faza gwałtownej przemocy,
3. faza miodowego miesiąca.

Pierwsza z tych faz to czas, kiedy sprawca przemocy jest stale poirytowany. Jego złość wywołuje każdy drobiazg. Najczęściej aby poprawić swoje samopoczucie poniża ofiarę. Prowokuje kłótnie i staje się coraz bardziej niebezpieczny. Ofiara

przemocy, aby jakoś opanować sytuację uspokaja sprawcę, spełnia jego zachcianki i polecenia, przeprasza go.

W drugiej fazie sprawca staje się gwałtowny, wpada w szal i wyładowuje się. Eksplozję jego złości powoduje przeważnie mało znaczący drobiazg. Skutkiem przemocy są wtedy obrażenia fizyczne. Ofiara czuje się wtedy bezradna, a kiedy atak mija czuje wstyd i przerażenie.

Ostatnia faza cyklu przemocy jest czasem, kiedy sprawca żałuje swojego zachowania i nagle staje się innym człowiekiem. Okazuje wtedy skruchę i obiecuje, że nigdy więcej taka sytuacja się nie powtórzy. Zwykle znajduje wytłumaczenie dla swojego zachowania. Przekonuje, że taka sytuacja była jednorazowym incydentem, staje się znowu osobą troskliwą i dobrą. Największe zagrożenie tej fazy wiąże się z tym, że przemoc w kolejnym cyklu staje się bardziej gwałtowna.

RODZAJ PRZEMOCY	Katalog zachowań
PRZEMOC FIZYCZNA	popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp.
PRZEMOC PSYCHICZNA	wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna

	(wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp.
PRZEMOC SEKSUALNA	wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych kobiety, itp.
PRZEMOC EKONOMICZNA	odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspakajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, itp.

Przemoc w rodzinie zawsze jest działaniem destrukcyjnym. Dlatego tak ważne jest, aby na nią reagować.

Pomoc ofiarom przemocy obejmuje bardzo szeroki obszar działań. Strategicznym celem pomagania jest działanie zmierzające do odbudowy „konstruktywnej mocy” drugiego człowieka, która wyrażałaby się nie tylko w dostarczeniu wiedzy na temat przemocy, lecz bardziej w wewnętrznym przekonaniu osoby o własnej kompetencji i prawie do godności. Jest to pomoc interdyscyplinarna – ofiara ma możliwość skorzystania z pomocy wielu służb, których obowiązkiem jest udzielenie jej wsparcia. Ofiary przemocy mogą skorzystać ze wsparcia w punktach konsultacyjnych, schroniskach, dzwoniąc do telefonu zaufania, mogą zostać objęte pomocą w ramach Niebieskiej Karty. Mogą również skorzystać ze wsparcia psychologicznego i terapii.

Zapobieganie przemocy wymaga wieloaspektowych działań. Samo karanie sprawcy niewiele daje – nie zmienia jego sposobu myślenia i działania. Po odbyciu kary wraca on do domu i najczęściej podejmuje stary sposób zachowania wiążący się ze stosowaniem przemocy. Należy zatem działania zapobiegające prowadzić wielotorowo: od profilaktyki po pracę z ofiarami przemocy i jej sprawcami.

II. DIAGNOZA PROBLEMU SPOŁECZNEGO

Powiat Tarnogórski składa się z dziewięciu gmin, w tym czterech o charakterze miejskim:

1. Tarnowskie Góry
2. Kalety
3. Radzionków
4. Miasteczko Śląskie

oraz pięciu gmin wiejskich:

1. Krupski Młyn,
2. Ożarowice,
3. Świerklaniec,
4. Tworóg,
5. Zbrostawice.

Pod względem powierzchni największą gminą są Zbrostawice. Najbardziej zaludnioną gminą jest stolica powiatu – Tarnowskie Góry – 60 857 mieszkańców, natomiast najgęściej zaludnioną – Radzionków – 1302 osoby na kilometr kwadratowy. W Powiecie Tarnogórskim mieszkają ogółem 137 522 osoby (w tym 70 743 to kobiety)¹, co stanowi 0,36% mieszkańców kraju.

Analizując sytuację przestępstw przeciwko rodzinie w naszym powiecie skorzystano z danych Komendy Głównej Policji² oraz Komendy Powiatowej Policji w Tarnowskich Górach.

Jak wynika z danych na terenie kraju przestępstwa dotyczące przemocy domowej w latach 2005 – 2010 stanowiły średnio 13% wszystkich interwencji domowych, zaś na terenie Powiatu Tarnogórskiego wynoszą one średnio 7%.

¹ Dane GUS rocznik statystyczny za 2009r.

INTERWENCJE DOMOWE

Polska	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Interwencje domowe ogółem	608 751	620 662	718 819	658 651	573 834	586 062
W tym dotyczące przemocy domowej	96 773	96 099	81 403	86 455	81 415	83 488

Powiat Tarnogórski	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Interwencje domowe ogółem	2043	2189	2254	2421	1912	1979
W tym dotyczące przemocy domowej	258	204	131	103	116	132

OFIARY PRZEMOCY DOMOWEJ

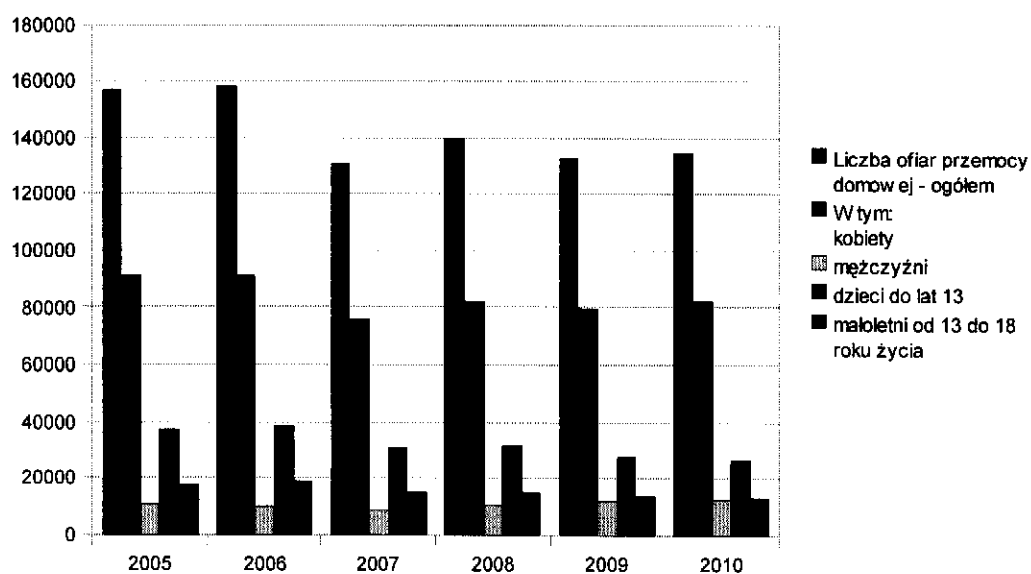
Polska	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Liczba ofiar przemocy domowej - ogółem	156 788	157 854	130 682	139 747	132 796	134 866
W tym:						
kobiety	91 374	91 032	76 162	81 985	79 811	82 102
mężczyźni	10 387	10 313	8 556	10 664	11 728	12 651
dzieci do lat 13	37 227	38 233	31 001	31 699	27 502	26 802
małoletni od 13 do 18 roku życia	17 800	18 760	14 963	15 399	13 755	13 311

Powiat Tarnogórski	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Liczba ofiar przemocy domowej - ogółem	509	410	247	246	227	238
W tym:						
kobiety	242	197	119	133	116	127
mężczyźni	27	22	17	9	8	14
dzieci do lat 13	164	128	76	75	63	63
małoletni od 13 do 18 roku życia	76	63	35	29	40	34

² http://statystyka.policja.pl/portal/st/944/50863/Przemoc_w_rodzinie.html z dnia 16 maja 2011r. godz. 11.17

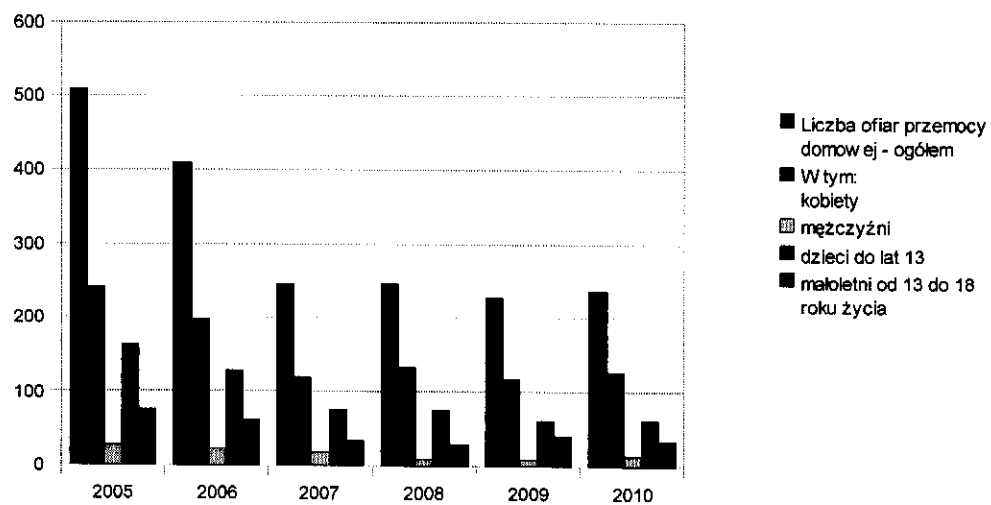
Liczba ofiar przemocy

Polska

Liczba ofiar przemocy

Powiat Tarnogórski

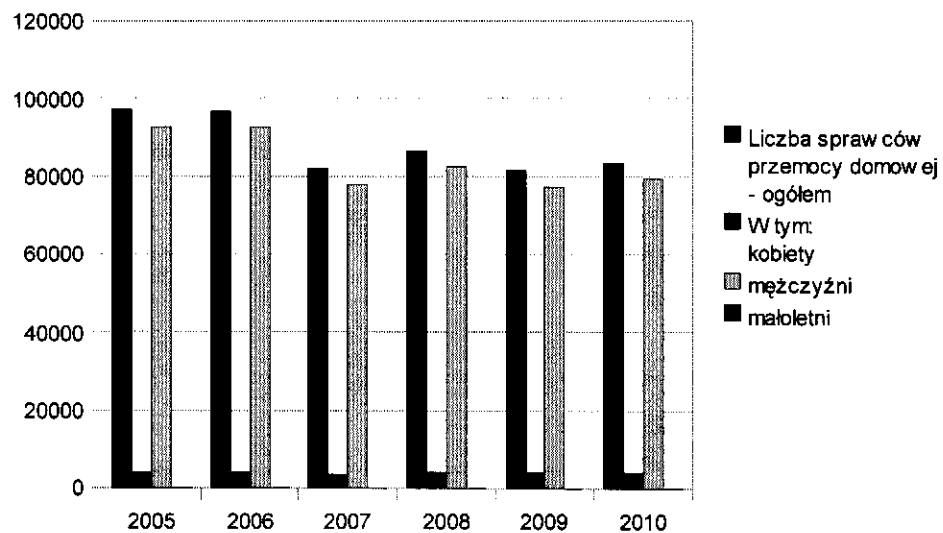
Jak wynika z przedstawionych danych najczęściej ofiarami przemocy domowej są kobiety, które stanowią ok. 50% ofiar przemocy domowej oraz dzieci do lat 13, których udział wynosi od 32% w 2005 roku do 26% w 2010r. Mimo spadku liczby ofiar wśród dzieci do lat 13 na przestrzeni badanych lat trudno jednoznacznie stwierdzić, że jest to zjawisko malejące bowiem ten spadek wiąże się z niżem demograficznym.

SPRAWCY PRZEMOCY DOMOWEJ

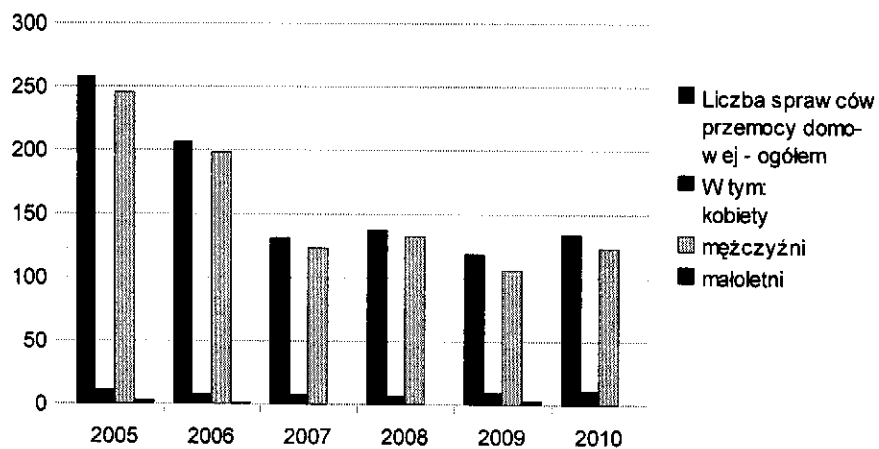
Polska	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Liczba sprawców przemocy domowej - ogółem	97 142	96 775	81 743	86 568	81 472	83 390
W tym: kobiety	4 153	4 074	3 632	3 942	3 926	3 981
mężczyźni	92 776	92 526	77 937	82 425	77 326	79 204
małoletni	213	175	170	201	220	205

Powiat Tarnogórski	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Liczba sprawców przemocy domowej - ogółem	258	206	131	138	118	134
W tym: kobiety	11	7	7	6	9	10
mężczyźni	245	198	124	132	106	124
małoletni	2	1	0	0	3	0

Sprawcy przemocy domowej Polska

Sprawcy przemocy domowej Powiat Tarnogórski

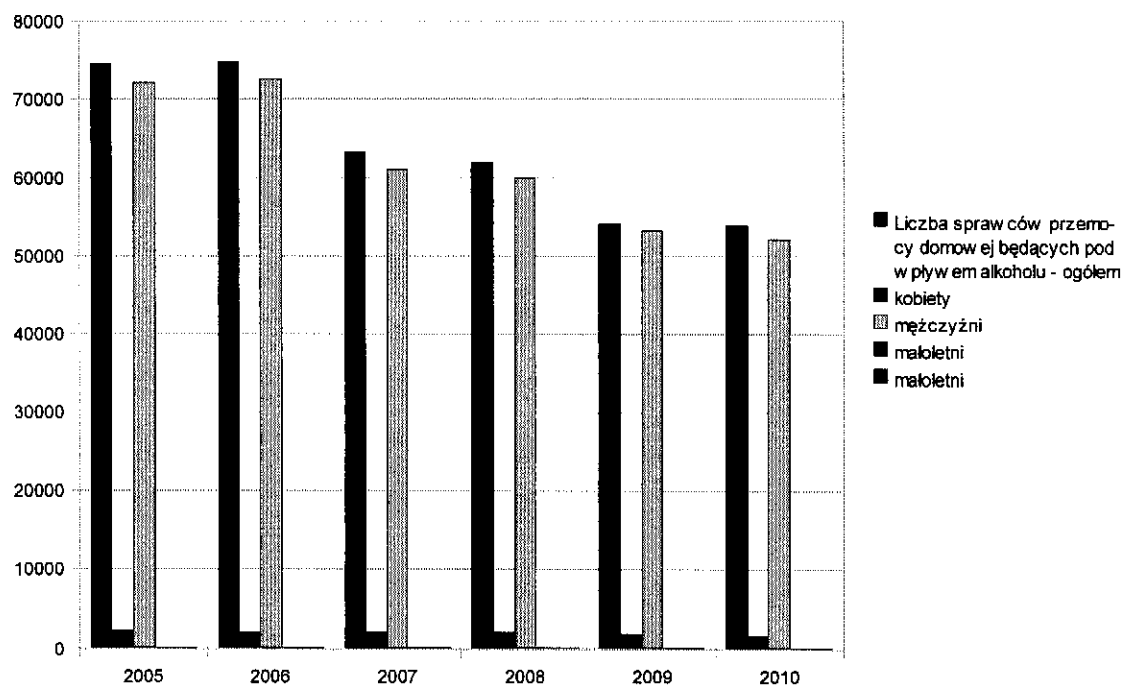

PRZEMOC DOMOWA A ALKOHOL

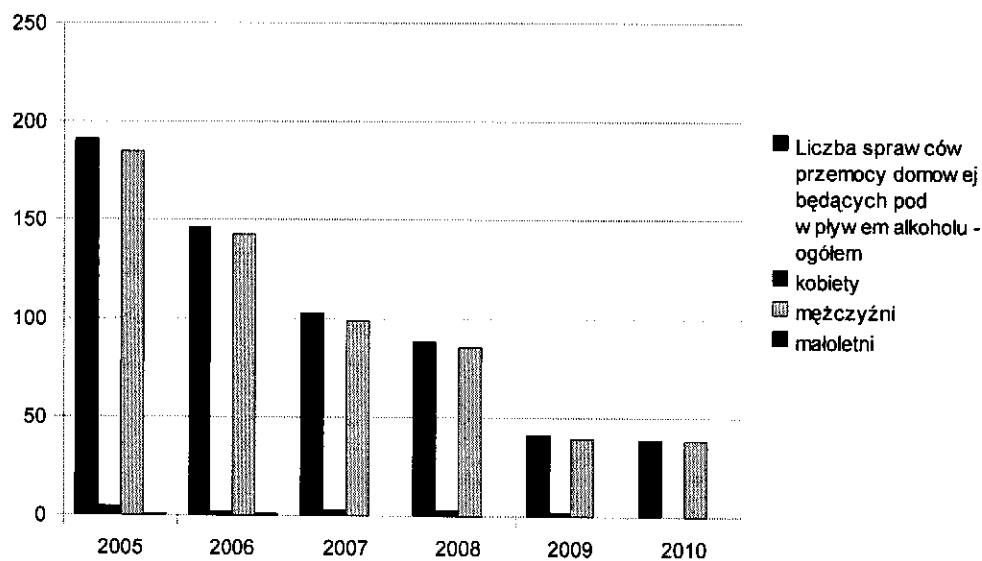
Polska	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Liczba sprawców przemocy domowej będących pod wpływem alkoholu - ogółem	74 633	74 772	63 303	61991	54 201	54 030
kobiety	2 255	2 126	2 073	1 949	1 769	1 694
mężczyźni	72 315	72 588	61 085	59 987	53 379	52 297
małoletni	63	58	145	55	53	39

Powiat Tarnogórski	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Liczba sprawców przemocy domowej będących pod wpływem alkoholu - ogółem	191	146	102	88	41	38
kobiety	5	2	3	3	2	0
mężczyźni	185	143	99	85	39	38
małoletni	1	1	0	0	0	0

Sprawcy przemocy będący pod wpływem alkoholu Polska

Sprawcy przemocy będący pod wpływem alkoholu Powiat Tarnogórski

PRZEMOC A PŁEĆ

Powiat Tarnogórski	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Mężczyźni – sprawcy przemocy	60	55	25	47	67	86
Mężczyźni – sprawcy przemocy będący pod wpływem alkoholu	185	143	99	85	39	38
Razem	245	198	124	132	106	124

Powiat Tarnogórski	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Kobiety – sprawcy przemocy	6	5	4	3	7	10
Kobiety – sprawcy przemocy będący pod wpływem alkoholu	5	2	3	3	2	0
Razem	11	7	7	6	9	10

Dopełnieniem diagnozy dotyczącej przestępstw przeciwko rodzinie jest statystyka Prokuratury Rejonowej w Tarnowskich Górach, z której wynika, że na przestrzeni ostatnich dwóch lat wszczęto 199 postępowań, z czego 91 postępowań zakończono aktami oskarżenia o przestępstwo przeciwko rodzinie.

Analiza danych wskazuje, iż co trzecia interwencja domowa policji w efekcie kończy się aktem oskarżenia o przestępstwo przeciwko rodzinie.

Jak wynika z przedstawionych wyżej zestawień od 2008 roku wzrasta ilość interwencji domowych mających charakter przemocy w rodzinie. Ofiarami przemocy w rodzinie są głównie kobiety oraz dzieci do 13 roku życia. Sprawcami przestępstw przeciwko rodzinie w przeważającej większości są mężczyźni znajdujący się pod wpływem alkoholu.

Analiza powyższych danych wskazuje na konieczność kompleksowej ochrony ofiar przemocy w rodzinie – tylko jedna trzecia interwencji kończy się wydaniem wyroku skazującego, systemowego podejścia i zaangażowania wielu różnych służb do problemu przemocy w rodzinie, podejmowania działań profilaktycznych oraz podnoszenia świadomości i wrażliwości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej.

III. PODSTAWY PRAWNE I KORELACJE Z INNYMI PROGRAMAMI

„Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Realizowany w Powiecie Tarnogórskim w latach 2011 – 2016” powstał w odpowiedzi na zadanie wyznaczone w ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 05.180.1493 z późn. zm.).

Program opiera się także na innych aktach prawnych, m.in.:

- Ustawie z dnia 12 marca 2014 roku o pomocy społecznej (Dz. U. 09.175.1362 z późn. zm.)
- Ustawie z dnia 06 kwietnia 1990 roku o policji (Dz. U. 90.30.179 z późn. zm.)
- Ustawie z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 07 .70. 473 tj)
- Ustawie z dnia 25 lutego 1964 roku Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy (Dz. U. 64.9.59 z późn. zm.)
- Ustawie z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz. U. 04.256.2572 t.j.)
- Ustawie z dnia 06 czerwca 1997 roku Kodeks Karny (Dz. U. 97. 88. 553 z późn. zm.)
- Ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz.U. 97. 89. 555)
- Ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 10. 234.1536)

Przedmiotowy Program wpisuje się w założenia i cele

- Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Województwie Śląskim na lata 2009-2013
- Rządowego Programu Ograniczania Przestępczości i Aspołecznych Zachowań „Razem bezpieczniej”
- Krajowego Programu Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przestępczości Wśród Dzieci i Młodzieży

- Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Tarnogórskim na lata 2006 – 2015
- Strategii Rozwoju Powiatu Tarnogórskiego na lata 2001 - 2015
- Powiatowego Programu Pomocy Dziecku i Rodzinie.

IV. ADRESACI

Program kierowany jest do

- a) ofiar przemocy w rodzinie w tym:
 - dzieci,
 - współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych,
 - osób starszych,
 - osób niepełnosprawnych,
- b) świadków przemocy w rodzinie,
- c) sprawców przemocy w rodzinie.
- d) osób podejmujących działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w tym m.in. pracowników socjalnych, kuratorów zawodowych, terapeutów, policjantów, pracowników placówek opiekuńczo-wychowawczych, nauczycieli, pracowników placówek leczenia odwykowego, pedagogów, psychologów, pracowników służby zdrowia,
- e) instytucji i organizacji pozarządowych, działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- f) społeczności lokalnych.

V. PARTNERZY W REALIZACJI PROGRAMU

- **Jednostki organizacyjne pomocy społecznej** – działające w najbliższym środowisku lokalnym zarówno ofiar jak i sprawców przemocy w rodzinie, służące doraźnym lub specjalistycznym wsparciem w rozwiązywaniu problemów związanych z przemocą:
 - powiatowe centrum pomocy rodzinie,
 - ośrodki pomocy społecznej,
 - ośrodek interwencji kryzysowej,
 - placówka specjalistycznego poradnictwa,
 - placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego oraz całodobowe realizujące programy opiekuńcze i socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży.
- **Gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych** – podejmujące czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, mające m. in. możliwość wzywania sprawców przemocy w rodzinie na rozmowę interwencyjną oraz podejmowania działań zmierzających do zawiadomienia prokuratury o popełnieniu przestępstwa.
- **Placówki służby zdrowia** – zwłaszcza pierwszego kontaktu, które w razie rozpoznania symptomów świadczących o stosowaniu przemocy powiadamiają organy ścigania, a ofiary o możliwościach uzyskania pomocy. Są to przede wszystkim:
 - ośrodki zdrowia (lekarze rodzinni, pielęgniarki),
 - oddziały ratunkowe,
 - pogotowie ratunkowe,
 - placówki leczenia odwykowego.
- **Placówki oświaty** – mające bezpośredni kontakt z dziećmi i młodzieżą, zwłaszcza:
 - szkoły,
 - poradnia psychologiczno – pedagogiczna.

- **Policja** – przyjmująca zgłoszenia od ofiar i świadków o stosowaniu przemocy w rodzinie oraz podejmującą interwencję w tych sprawach, a także realizującą procedury „Niebieskich kart”.
- **Prokuratura** – prowadząca postępowanie przygotowawcze i wyjaśniające w sprawach dotyczących przestępstw związanych ze stosowaniem przemocy w rodzinie.
- **Sądy** (zwłaszcza sądy rodzinne) – orzekające w sprawach karnych i rodzinnych, mające m.in. możliwość stosowania kar wobec sprawców przemocy oraz przymusu poddawania się terapii dla sprawców przemocy.
- **Zakłady karne** mogące wdrażać programy korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy w rodzinie.
- **Organizacje pozarządowe** – podejmujące działania na rzecz osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, zwłaszcza kryzysowej.
- **Inne podmioty** – realizujące zadania na rzecz wsparcia osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy domowej, mające charakter interdyscyplinarny, bądź specjalistyczny, takie jak:
 - zespoły interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
 - grupy wsparcia dla ofiar przemocy,
 - punkty konsultacyjne,
 - punkty interwencji kryzysowej,
 - ośrodki terapeutyczne,
 - poradnie życia rodzinnego.

VI. CELE

Celem nadrzędnym Programu jest ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie i skuteczna ochrona ofiar przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Tarnogórskiego. Zadania zaplanowane do realizacji, ujęte w cele operacyjne, mają charakter profilaktyczny, prewencyjny, a także służą zwalczaniu problemu i jego negatywnych konsekwencji. Cele operacyjne sformułowano w następujący sposób:

1. Edukacja społeczna i promocja postaw społecznych oraz działań wolnych od przemocy.
2. Stworzenie organizacyjnych i kadrowych warunków do udzielania profesjonalnej pomocy ofiarom, świadkom i sprawcom przemocy w rodzinie.
3. Efektywna współpraca instytucji i organizacji na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

VII. ZAKŁADANE REZULTATY

- zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie
- podniesienie wrażliwości społecznej wobec zjawiska przemocy w rodzinie
- zwiększenie dostępności pomocy rodzinom, w których stosowana jest przemoc
- zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie
- wzrost wiedzy dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie skutków stosowania przemocy w rodzinie
- wzmocnienie systemu wsparcia na rzecz ofiar przemocy w rodzinie
- zwiększenie dostępności do informacji o podmiotach udzielających wsparcia ofiarom przemocy domowej oraz o formach udzielanego wsparcia
- wzrost kwalifikacji kadr w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

VIII. DZIAŁANIA

1. Edukacja społeczna i promocja postaw społecznych oraz działań wolnych od przemocy.

ZADANIE	WSKAŹNIK	REALIZATORZY
Opracowywanie i rozpowszechnianie materiałów i kampanii informacyjno – edukacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie, jego negatywnych skutków i sposobów powstrzymywania	<ul style="list-style-type: none"> - ilość materiałów informacyjnych (ulotek, plakatów, informatorów) - nazwy i ilość kampanii 	PCPR, Policja, szkoły, NGO
Realizacja programów profilaktycznych w szkołach dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - nazwa i ilość zrealizowanych programów profilaktycznych - ilość osób objętych działaniami 	poradnia psychologiczno – pedagogiczna, szkoły, policja, przedszkola, NGO
Realizacja programów w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - nazwa i ilość zrealizowanych programów - ilość osób objętych działaniami 	PCPR, poradnia psychologiczno – pedagogiczna, NGO
Realizacja programów edukacyjnych i wspierających dotyczących zjawiska i zapobiegania przemocy wobec osób starszych i niepełnosprawnych	<ul style="list-style-type: none"> - nazwa programów - ilość programów 	szkoły, NGO
Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie ze stresem, agresją, sytuacjami trudnymi	<ul style="list-style-type: none"> - nazwa i ilość zrealizowanych szkoleń - ilość uczniów biorących udział w szkoleniach - ilość jednostek w których realizowano szkolenia 	PCPR, poradnia psychologiczno – pedagogiczna, szkoły, NGO, TOTU
Rozwijanie edukacji przedmałżeńskiej na rzecz przeciwdziałania przemocy	<ul style="list-style-type: none"> - ilość poradni narzeczeńskich - ilość kursów przedmałżeńskich - ilość uczestników kursów 	parafie, NGO

2. Stworzenie organizacyjnych i kadrowych warunków do udzielania profesjonalnej pomocy ofiarom, świadkom i sprawcom przemocy w rodzinie.

ZADANIE	WSKAŹNIK	REALIZATORZY
Specjalistyczne poradnictwo psychologiczne, prawne, socjalne i rodzinne	<ul style="list-style-type: none"> - ilość porad - ilość rodzin i osób korzystających z poradnictwa 	PCPR, TOTU, poradnia psychologiczno – pedagogiczna
Działalność Punktu Interwencji Kryzysowej	<ul style="list-style-type: none"> - ilość interwencji - ilość osób korzystających z pomocy w punkcie z podziałem na dzieci, dorosłych, osoby starsze i niepełnosprawne 	PCPR
Działalność Punktu Konsultacyjnego dla Osób Poszkodowanych w wyniku przestępstw i przemocy	<ul style="list-style-type: none"> - ilość porad - ilość osób korzystających z pomocy w Punkcie 	PCPR, policja
Udostępnienie informacji o miejscach w ośrodkach wsparcia i specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - wydane broszury informacyjne - informacje w internecie 	PCPR, OPS, NGO
Utworzenie Ośrodka Interwencji kryzysowej z miejscami hostelowymi	<ul style="list-style-type: none"> - ilość miejsc hostelowych - ilość osób korzystających z pomocy OIK z podziałem na osoby dorosłe, starsze, niepełnosprawne, matki z małoletnimi dziećmi 	PCPR
Stworzenie optymalnych warunków do przesłuchań dzieci – świadków, ofiar i sprawców przemocy - „Niebieski pokój”, obecność psychologa	<ul style="list-style-type: none"> - ilość przesłuchań w „niebieskim pokoju” - ilość przesłuchań w obecności psychologa 	Policja, PCPR
Zapewnienie dzieciom doznającym przemocy miejsc w rodzinach zastępczych i POW	<ul style="list-style-type: none"> - ilość przeszkolonych kandydatów na rodziców zastępczych - ilość dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i POW 	PCPR, sąd, kuratorzy, policja
Zapewnienie pomocy lekarskiej	<ul style="list-style-type: none"> - ilość wydanych 	Zakłady opieki

ofiarom przemocy w rodzinie	zaświadczeń	zdrowotnej
Promocja, realizacja i usprawnienie procedury „niebieskiej Karty”	<ul style="list-style-type: none"> - ilość wypełnionych „Niebieskich Kart” - ilość interwencji wspólnych służb 	OPS, Policja, GKRPA
Ochrona przed dalszym krzywdzeniem - izolacja sprawy przemocy	<ul style="list-style-type: none"> - ilość wydanych nakazów opuszczenia lokalu mieszkalnego - ilość wydanych zakazów kontaktowania się z pokrzywdzonym 	Policja, prokuratura, sąd
Ochrona przed dalszym krzywdzeniem – zapewnienie miejsc w ośrodkach wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> - ilość skierowań do ośrodków wsparcia 	OPS
Ochrona przed dalszym krzywdzeniem – pomoc w uzyskaniu schronienia w mieszkaniu socjalnym	<ul style="list-style-type: none"> - ilość przydzielonych lokali socjalnych 	Urzędy miast i gmin, OPS
Realizacja programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - ilość edycji programów korekcyjno – edukacyjnych - ilość sprawców objętych programem 	PCPR, policja, kuratorzy, sąd, OPS, Areszt Śledczy
Programy terapeutyczne i grupy wsparcia dla ofiar przemocy	<ul style="list-style-type: none"> - ilość grup wsparcia dla ofiar przemocy - ilość programów terapeutycznych - ilość uczestników grup wsparcia i grup terapeutycznych 	PCPR, TOTU
Działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych	<ul style="list-style-type: none"> - ilość osób biorących udział w terapii leczenia uzależnień ambulatoryjnej - ilość skierowań na leczenie stacjonarne - ilość uczestników grup wsparcia dla osób współuzależnionych - ilość grup samopomocowych - ilość projektów profilaktycznych 	Poradnie leczenia uzależnień, GKRPA, NGO
Realizacja szkoleń podnoszących kwalifikacje i doskonalących umiejętności poszczególnych służb w zakresie pracy z ofiarą i sprawcą przemocy	<ul style="list-style-type: none"> - ilość i nazwa szkoleń - ilość osób biorących udział w szkoleniach 	PCPR, OPS, policja, szkoły, sąd, NGO

3. Efektywna współpraca instytucji i organizacji na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

ZADANIE	WSKAŹNIK	REALIZATORZY
Realizacja interdyscyplinarnych szkoleń dla służb zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - ilość szkoleń - ilość osób biorących udział w szkoleniach 	PCPR, OPS, policja, szkoły, NGO
Praca z rodziną w oparciu zespoły Interdyscyplinarne	<ul style="list-style-type: none"> - ilość zespołów - ilość rodzin objętych pracami zespołu 	PCPR, OPS, policja, szkoły, sąd, NGO
Organizacja konferencji i spotkań w celu wymiany doświadczeń i informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - ilość i nazwy konferencji - ilość spotkań - ilość osób biorących udział w konferencjach i spotkaniach 	PCPR, OPS, policja, szkoły, sąd, NGO

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Powiatowy Program Zapobiegania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie będzie finansowany ze środków własnych jednostek go realizujących oraz środków budżetu państwa w ramach dotacji celowej i programów osłonowych. Istnieje także możliwość pozyskiwania funduszy z programów unijnych. Przewidziany jest także wkład rzeczowy i osobowy jednostek realizujących program.

X. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitoring i sprawozdawczość będzie dokonywana raz w roku poprzez analizę jakościową i ilościową realizacji Programu w oparciu o dane przekazane do PCPR przez realizatorów poszczególnych zadań.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach sprawozdanie z realizacji programu przekaże Radzie Powiatu Tarnogórskiego do końca czerwca każdego roku.

Dane zebrane za rok 2011 będą danymi wyjściowymi do monitoringu.

Opracował zespół z składzie:

Klaudia Zyśk

Anna Gierad

Jolanta Giel

Agnieszka Olszówka

Wstępnie zatwierdził:

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Tarnowskich Górach

mgr Klaudia Zyśk

